Europos LIETUVIS

Nr. 27 (2112) Londonas, 1990 m. liepos 13 d. XLIV

LIETUVA RUOŠIASI DERYBOMS

Šiandien Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba priėmė nutarimą „Dėl pasirengimo Tarpvalstybinėms Deryboms su TSRS".

Lietuvos Respublikos AT, išreikšdama suverenią Tautos valią siekti visų atkuriamos nepriklausomos demokratinės valstybės galių ir institucijų nevaržomo veikimo, būdama įsitikinusi, jog į tai veda jos pasirinktas taikus suverenios įstatymų leidybos ir politinių derybų su TSRS kelias, siekdama tų derybų priartinimo, nutaria:

1.Tarpvalstybinėms deryboms su TSRS iš Lietuvos Respublikos pusės vadovauja jos Aukščiausioji Taryba. Deryboms parengti sudaroma Politinio, teisinio ir diplomatinio pasirengimo komisija. Ją telkia Aukščiausios Tarybos Prezidiumas ir Vyriausybė ir tvirtina Aukščiausioji Taryba.

2. Šiai komisijai pavedama surengti Lietuvos Respublikos ir TSRS savitarpio santykių principų projektą ir pateikti jį šio šaukimo Aukščiausiajai Tarybai.

3. Politinio, teisinio ir diplomatinio pasirengimo komisija sudaro ekspertų ir specializuotas parlamentines-vyriausybines darbo grupes, parengia pagrindines politines nuostatas, nubrėžia kompetencijas, analizuoja pasitarimų su TSRS žinybomis turinį ir rezultatus.

4. Lietuvos Respublikai ir TSRS susitarus dėl derybų tikslų ir sąlygų, sudaroma valstybinė delegacija, kurią tvirtina Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba.

5. Pasirengimo deryboms tvarka ir turinys koordinuojami su Estijos Respublika ir Latvijos Respublika, aptariami Baltijos Valstybių Taryboje.

Vytautas Landsbergis
Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos Pirmininkas

MORATORIUMAS GALI BŪTI PRATĘSTAS

Lietuvos ministrė pirmininkė K. Prunskienė birželio 1 kalbėdama viename studijų seminare Helsinkyje, neatmetė galimybės, kad Lietuvos derybos su Kremliumi greitai prasidėsiančios. Šiuo metu nėra žinoma kokius pasiūlymus per derybas Kremlius iškels Lietuvai. Manoma, kad bus pasiūlyti įvairūs Lietuvos problemoms kompromisiniai sprendimai. Kai kurie jų Lietuvai turbūt nebus priimtini, pastebėjo Prunskienė. Ji patvirtino tai, ką yra pasakęs Landsbergis, kad šimtui dienų paskelbtas moratoriumas Lietuvos nepriklausomybės aktui galėtų būti pratęstas arba atšauktas dar nepasibaigus jo galiojimo terminui. Tai priklausys nuo derybų eigos su Maskva. Prunskienė taip pat pabrėžė, kad nepriklausomybės atstatymo akto laikinu įšaldymu Lietuva jokiu būdu neatsisako siekti nepriklausomybės, kuri yra skelbiama respublikos Konstitucijoje. Ministrė pirmininkė nemano, kad Kremlius sutiksiąs užmegzti bendras derybas su trimis Pabaltijo kraštais, kaip Maskvai pasiūlė praėjusį savaitgalį Taline susitikę Pabaltijo kraštų vadovai. Prunskienė patvirtino, kad Maskva vėl pradėjo tiekti Lietuvai tam tikrą naftos kiekį, tačiau pridūrė, kad ekonominių sankcijų pasekmės Lietuvoje bus dar ilgai juntamos, galbūt, dvejus metus.

Naftos perdirbimo įmonė Mažeikiuose vėl pradėjo veikti, bet tik dalinai, nes Maskva dar neteikia reikiamo naftos kiekio. Mažeikių įmonė dabar gauna 25-kis tūkstančius tonų naftos per dieną, vietoj — 45 tūkstančių tonų. Manoma, kad Mažeikių įmonė pradės ritmingai dirbti tik po kelių savaičių.

K. Prunskienė būdama Helsinkyje pasimatė su Suomijos ministru pirmininku Holkeri.

VAT.R.

DŽIAUGSMO DIENA

Liepos 1 d. lietuviams buvo didelė šventė, džiaugsmo diena: ankstyvą sekmadienio rytą Popiežius Jonas Paulius II-sis aplankė švento Kazimiero lietuvių kolegiją Romoje, jos koplyčioje lietuvių kalba aukojo šventas Mišias, joms pasibaigus susitiko su Romos lietuviais — kunigais ir pasauliečiais, jų asmenyse trokšdamas apglėbti Lietuvos Bažnyčią ir visą lietuvių tautą, ją sustiprinti, jai suteikti drąsos ir vilties dabar kai ji pergyvena naujų rūpesčių, bet drauge ir tikėjimo šviesesne ateitimi metą. Popiežius aplankydamas lietuvių kolegiją Romoje dar kartą išreiškė tėvišką meilę Lietuvai ir lietuvių tautai, jai paliudijo savo palankumą ir solidarumą.

Jonas Paulius II-sis atvyko į švento Kazimiero lietuvių kolegiją sekmadienio rytą 8.30 val. Lietuvos laiku. Čia Popiežių pasitiko kolegijos rektorius prelatas Algimantas Bartkus ir lietuvių vyskupai — Paulius Baltakis iš JAV ir Antanas Deksnys iš V. Vokietijos. Šventasis Tėvas, lydimas lietuvių vyskupų ir kunigų, procesijoje įžengė į koplyčią, kur buvo susirinkę Romos lietuviai. Mišių dalyviai sutiko Popiežių giesme *Pulkim ant kelių*. Prieš Mišių pradžią Šventąjį Tėvą trumpu žodžiu pasveikino kolegijos rektorius prelatas Bartkus. Jis padėkojo Šventajam Tėvui už apsilankymą kolegijoje, pažymėjo, kad šiuo vizitu yra pagerbiama ne tik kolegija, bet ir visa Lietuvos Bažnyčia, kurią, kaip ir lietuvių tautą, galima palyginti su Evangelijoje minimu keliautoju: pakliuvęs į plėšikų rankas, buvo išrengtas, sumuštas ir pusgyvis paliktas pakelėje. Praeityje patyrėme iš Rytų sklidusį Sibiro šaltį, kalbėjo prelatas Bartkus, šiandien juntame iš Vakarų pučiantį šaltą vėją. Dėl to juo labiau esame dėkingi už šiltus paguodos padrąsinimo žodžius, kuriuos nuolat girdime iš Romos, iš Apaštalų Sosto, iš Švantojo Tėvo.

„Lietuvos Bažnyčia ir lietuvių tauta, baigė savo žodį prelatas Bartkus, Jum, Šventasis Tėve, bus visuomet dėkinga, nes kai mum reikėjo pagalbos, kai buvome ligoniai, kai kentėjome, buvom kaliniai, jūs mūsų neapleidote ir nepamiršote, mus slaugėte. Dievo Motina ir šventasis Kazimieras visada Jus tegloboja, Švantasis Tėve, tesuteikia Jum ilgiausių darbingų metų".

Prelatui Bartkui užbaigus sveikinimo kalbą Šventasis Tėvas lietuviškai pradėjo Mišių auką. Po Evangelijos Jonas Paulius II-sis ilgesniu žodžiu kreipėsi į lietuvius:

„Mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuje, esame pakrikštyti jo mirtyje... esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių... taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą" (Rom 6,8).

Prieš ketverius metus šventėme didelę sukaktį: šešis šimtmečius nuo Lietuvos Krikšto. Lietuvoje sukaktis buvo paminėta su visais tos tautos tikinčiaisiais. Tačiau ji buvo paminėta ir čia „ad limina Apostolorum" — prie Apaštalų Sosto — Šv. Petro bazilikoje. Prie Bažnyčios Lietuvoje šios didžios sukakties minėjime jungėsi ne tik Roma, bet ir visos Bažnyčios, ypač Europos žemyne.

Šia jaudinančia proga į dvasinę Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero dinastiją mums teko įjungti naują palaimintąjį: arkivyskupą ir Marijonų vienuolijos atnaujintoją Jurgį Matulaitį.

O kiek daug kitų Kristaus Kryžiaus ir prisikėlimo liudytojų dėl jų kankinystės reikėtų įjungti į šią dinastiją. Tiek daug yra „šventųjų", kurių vardai, nežinomi tikintiesiems, pasilieka žinomi tiktai vienam Dievui.

Lietuvoje yra unikali vieta, vienintelė tokia pasaulyje. Tai Kryžių Kalnas. Kryžių miškas. Didelių ir mažų kryžių, kurie auga ant šios kalvos. Niekam nepasisekė juos išnaikinti. Vis atauga iš naujo. Šiandien jie yra ypač gausūs.

Neseniai kardinolas Sladkevičius su visais vyskupais ri su daugybe tikinčiųjų, susirinkę Vilniaus katedroje prisiminti skaudžius įvykius, kuriuos šis kalnas primena, maldavo Nukryžiuotąjį Jėzų, kad sutrumpintų sunkaus bandymo dienas, kurias tikinti lietuvių tauta dar tebeturi kentėti. Viešpats tesuteikia jai šią malonę, užtikrindamas Kryžiaus pergalę.

Kryžius lietuviams yra tapęs ypatingu ženklu: toks jis yra asmeninis, šeimoms, bendruomenėms ir visai tautai. Kryžius mum primena Jėzaus Kristaus mirtį ir mūsų atpirkimą. Dėl to kryžius, kaip sako šv. Paulius, yra glaudžiai susijęs su Krikšto paslaptimi.

Ant gyvenimo slenksčio drauge su Kristumi esame panardinti jo mirtyje. Prieš šešis šimtmečius jūsų protėviai per Krikštą buvo panardinti atperkančioje Jėzaus Kristaus mirtyje. Šis Krikštas per panardinimą mirtyje yra gaivinantis. Drauge su Kristumi per jį einame į naują gyvenimą. Šis gyvenimas kyla iš jo prisikėlimo.

Tauta, kuri taip ištvermingai ir karštai rengia maldos keliones į tą kalvą ir stato ant jos vis naujus kryžius, yra ta pati tauta, kuri tiki į gyvenimą!

„Laiminga tauta, kuri tave garbinti moka džiaugsmingai, tavo veido šviesos apšviesta ji gyvena" (ps. 88,16).

Švęsdami Jėzaus Kristaus Auką, šiandien vienijamės mūsų Atpirkėjo velykinėje paslaptyje.

Šioje Euchristinėje Aukoje randame visą Kristaus Kryžiaus ir Prisikėlimo paveldą. Dėl to trokštame prie mūsų Atpirkėjo „galingojo šauksmo" prijungti visų mūsų brolių ir seserų Lietuvoje bei už jos ribų šauksmą.

Viešpats jau yra suteikęs Lietuvai didelę malonę. Toji malonė yra faktas, kad šios mažos, bet kilnios tautos balsas šiandien jau girdimas visur. Maldaujame Nukryžiuotąjį, kad lietuviai katalikai tarp kitų centrinės Europos bažnytinių bendruomenių galėtų ramiai ir taikingai gyventi; kad jaunimas nesibijotų sekti Jėzų Kryžiaus keliu, pasirengę tarnauti Bažnyčioje tiek kaip kunigai, tiek kaip pasauliečiai".

Savo žodį Mišių metu Popiežius užbaigė lietuvių kalba:

„Eucharistija atskleidžia Kristaus velykinę paslaptį, ir ji tampa mums žmonėms tobuliausia išraiška mūsų žemiško keliavimo tikėjime.

Vatikano antrasis Visuotinis susirinkimas mums priminė, kad šios Dievo Tautos maldininkų kelionės priekyje eina Dievo Motina.

Lietuva yra vadinama „Marijos Žemė", ir su pagrindu. Nes lietuvių pamaldumas į Dievo Motiną visada buvo ypatingas. Kiekviename krašto kampelyje randasi garsios Marijos šventovės, kur tikintieji patiria Marijos užtarimų, gausių malonių. Žinomiausios iš šių šventovių yra „Aušros Vartai-Ostrabrama" Vilniuje, Šiluvoje, Pivašiūnuose, Kalvarijoje ir kitos. Tarp daugybės giesmių Marijos garbei viena

(Nukelta į 2 psl.)

Su svečiais iš Lietuvos: (iš kairės) **Lietuvos Atstovas D. Britanijoje V. Balickas, Žemės Ūkio ministras Vytautas P. Knasys, Ponia Balickienė, Ramygalos kolūkio pirmininkas V. Velikonis, R. Kinka, DBLS-gos pirmininkas J. Alkis ir S. Nenortas**

Nuotrauka: *ELR*

LIETUVOJE

Karališkos vestuvės

Birželio 15 d. Kauno arkikatedroje Lietuvos grožio karalienė (1988 m.) Ingrida Mikelionytė susituokė su Lietuvos krepšinio pažiba Arvydu Saboniu. Sutuoktuvių iškilmėse Kauno Rotušės salėje dalyvavo apie 200 svečių.

Medaus mėnesį praleisti jaunavedžiai išvyko į Juodkrantę, Baltijos pajūrį. Ingrida ir Arvydas susipažino 1988 m. Kaune.

Tautinė dainų šventė

Nepaisant blokados, kuri sukliudė atvykti užsienio lietuviams, VIII Lietuvos tautinė dainų šventė įvyko liepos 5-8 dienomis Vilniuje.

Liepos 6 d., 21 val. Kalnų parke buvo Ansamblių šventė.

Liepos 7 d. „Žalgirio" stadione — Šokių šventė, ir

Liepos 8 d. Vingio parke — Dainų šventė.

Gedulo ir vilties diena

Birželio 14-tąją bažnyčių varpai išvedė Lietuvą į gatves ir aikštes — Dievo kūno procesiją. Buvo švenčiamos Devintinės ir atžymėta Gedulo, vilties ir pasiryžimo diena — „Lietuva su Kristumi".

Vilniaus Katedros aikštėje ant pakylos buvo įrengtas altorius, prie kurio šventas Mišias koncelebravo kardinolas Vincentas Sladkevičius ir vyskupai. Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis paskelbė Katalikų Bažnyčios padėties Lietuvoje restitucijos aktą.

Po švenčiausios Jėzaus Širdies litanijos Jo eminencija kardinolas perskaitė atnaujinimo pasiaukojimo tekstą, kurį pasirašė Vytautas Landsbergis, Kazimiera Prunskienė, vyskupai ir stačiatikių vyskupas Chrizostomas.

Kaune tragiškieji mūsų istorijos įvykiai buvo paminėti prie VI forto, kur buvo pašventintas kryžius „Taika žemėje", o vakare Karo muziejaus sodelyje sužibo tūkstančiai žvakučių. Mieste buvo pakeltos gedulo juostomis perrištos trispalvės vėliavos.

Naujas televizijos direktorius

Po ilgų ir audringų diskusijų Aukščiausioje Taryboje, pagaliau Lietuvos televizijos ir radijo komiteto generaliniu direktoriumi paskirtas Skirmantas Valiulis, Vilniaus universiteto žurnalistikos katedros dėstytojas. Buvęs per paskutinius metus direktorius Domijonas Šniukas palinkėjo naujam direktoriui „išminties ir ryžto apsiginant nuo politizacijos lavinos".

Demokratija ir nepriklausomybė

Birželio 16 d. Vilniuje įvyko LKP CK V plenumas, kuriame CK pirmasis sekretorius A. Brazauskas padarė pranešimą „Demokratija ir nepriklausomybė". Plenumas priėmė nutarimą „Dėl LKP veiklos prioritetų nūdienos sąlygomis" ir pasmerkė „neatsakingus veiksmus" griaunant paminklus Kaune Gedulo ir vilties dieną.

Nutarime pasakyta, kad Kovo 11 d. aktas yra neginčytinas ir neatšaukiamas Lietuvos žmonių istorinis apsisprendimas. Lietuvos valstybingumo atkūrimas yra procesas, kuriame neišvengiamas pereinamasis laikotarpis. LKP rėmė ir rems visus Respublikos vadovybės ir vyriausybės žingsnius, kuriais siekiama su TSRS derybų Lietuvos problemai spręsti ir ekonominei blokadai atšaukti.

Žaliųjų partija

Vilniuje įvyko Lietuvos žaliųjų suvažiavimas, kuriame delegatai iš įvairių Lietuvos vietų svarstė partijos programą, įstatus bei veiklos kryptis. Išrinkta partijos taryba ir trys seniūnai. Jais tapo Irena Ignatavičienė, Romualdas Juknys ir deputatas Zigmas Vaišvila.

Žydų konferencija

Vilniuje įvyko Lietuvos žydų kultūros draugijos antroji konferencija, kuri išrinko dar vieną draugijos pirmininką — rašytoją Grigorijų Kanovičių.

Iš draugijos pirmininko Emanuelio Zingerio pranešimo paaiškėjo, kad Lietuvos žydų bendruomenė gerokai retėja: vien šiemet į Izraelį emigruoja daugiau kaip 2 tūkstančiai. Vilniuje atkurtas valstybinis žydų muziejus, atidaryta mokykla.

TRUKDO VAISTŲ SIUNTIMĄ

Maskvos muitinės darbuotojai liepos 1d. bandė sulaikyti Lietuvai skirtą vaistų krovinį, tvirtindami, kad jį galima vežti tik su Sovietų Sąjungos sveikatos leidimu.

Septynias dideles dėžes vaistų vežė į Lietuvą grįžtantis po trumpos viešnagės JAV Vilniaus katedros vikaras kun. Antanas Gražulis. Pasak kun. Gražulio, aerouoste kuo smulkiausiai net po du tris kartus viską švietė... Iškilo didelė problema dėl vaistų. Muitinės viršininko pavaduotojas įsakė muitinės darbuotojams vaistų dėžes užanspauduoti ir padėti muitinės saugykloje ir sugrąžinti tik tada, kai bus pristatytas Sovietų Sąjungos sveikatos ministro leidimas. Vėliau, po ilgų prašymų sutiko, kad užtektų tik Lietuvos sveikatos ministro leidimo. Toliau vyko derybos dėl pervežimo į Lietuvą tų vaistų. Mumis nepasitikėjo. Carito organizacija irgi nepasitiki, nei kunigu Gražuliu, kaip Carito įgaliotiniu... Procedūra užtruko 2 val. Tačiau, kaip pranešė kun. Gražulis, vaistus pavyko pervežti į Lietuvą ir atiduoti Carito Kauno valdybai.

Vaistus surinko Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos „Gyvybė Lietuvai" komitetas, kuris blokados metu į Lietuvą pervedė 15.000 JAV dolerių vertės insulino, antibiotikų, chirurginių siūlų, švirkštų ir kūdikiams maisto. „Gyvybė Lietuvai" komitetas sėkmingai renka bei „Catholic Relief Services" parūpintame sandėlyje kaupia vaistų bendrovių bei humanitarinių organizacijų paaukotus vaistus, kurie bus pasiųsti į Lietuvą susidarius 20 tonų kroviniui. MAP International paaukojo Religinei Šalpai, kaip pripažintai labdaros organizacijai, 84.000 JAV dol. vertės antibiotikų.

Viena iš seniausių ir svarbiausių šalpos organizacijų, protestantų vedama Interchurch Medical Assistance, pranešė Religinei Šalpai, kad jai skirs stambų kiekį vaistų. I.M.A., kuri kaip Religinė Šalpa veikia 28 metus, bendrovių aukotus vaistus skirsto vargstantiems ir reikalingiesiems nepaisant rasės, religijos ir politinės afiliacijos.

„Gyvybė Lietuvai" komitetas gauna vaistus ir kitus medicininius reikmenis nemokamai ar papiginta kaina. Kun. Gražulio stambios sumos fundatoriai: JAV LB-nės Philadelphijos apylinkės vaistų vajaus komitetas, kuriam vadovavo Renata Kučienė ir Algis Danta; 2000 JAV dol. vertės vaistų padovanojo dr. Kazimieras Snieška iš Vestal, New Yorko; 500 JAV dol. vertės kūdikiams maisto paaukojo dr. D. Passariello iš Bruklyno; anoniminis fundatorius paskyrė 1000 dol. vertės laboratorinį mikroskopą su priedais. Religinė Šalpa — 1500 dol. vertės vaikams penicilino ir švirkštų. Šalia minėtų vaistų, šioj siuntoj buvo insulinas, chirurginiai siūlai, nuo širdies sutrikimų ir virškinamojo trakto vaistai.

Pagrindinės „Gyvybė Lietuvai" komiteto išlaidos: administracinės bei transporto, tačiau kartais pavyksta ir šias apeiti. Pvz. kun. Gražulio kroviniui nemokamą transportą išrūpino Pan Amerikan oro linijos pareigūnas Vladas Bileris.

LIC

CARITAS DĖKOJA UŽ VAISTUS

Liepos 5d. datuotame laiške Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėjui kun. Kazimierui Pugevičiui, Carito pirmininkė Albina Pajarskaitė iš Kauno telefaksu pranešė:

Jūsų dovanos plaukia ir plaukia. Už tai jums labai ačiū! Kunigui Antanui Gražuliui pavyko atvežti visą siuntą vaistų su mikroskopu, nors muitinėje ir turėjo sunkumų. Juos suinventorizavome ir skirstysime labiausiai reikalingiems taškams. Didžiausią dalį, ypač brangesnių vaistų skiriame centrinei „Caritas" vaistinei, kad jie būtų tinkamiausiai panaudoti. Dėl žmonių nesąžiningumo reikia imtis griežtos kontrolės ir dažnai gaišti bei kitus gaišinti.

Visiems aukotojams malonėkite padėkoti ir perduoti, kad mes prašome Dievą jiems atlyginti Aukščiausiojo malonių gausa. Galutinai paskirstę ir panaudoję vaistus vėl Jums pranešime. Mikroskopą ir laboratorinį laikrodį atiduodame Kauno II-sio ligoninės laboratorijai, kuri labai skurdi. Šioje ligoninėje aktyvus „Caritas" skyrius... Turime pranešti, kad visi žmonės, gavę jiems labai reikalingus vaistus ir dar veltui, būna tiesiog sujaudinti. Matėme ir ne vieną dėkingumo ašarą.

Dėl insulino ir kitų vaistų gabenimo lėktuvu užklaustas sveikatos apsaugos ministras J. Olekas atsakė, kad geriau būtų vaistus gabenti į Lenkiją — Varšuvą. Prašome pranešti, kokios talpos reikės šaldytuvų ir mašinų...

Norintys paremti Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos „Gyvybė Lietuvai" humanitarinės pagalbos vajų, gali atsiųsti aukas: Lithuanian Catholic Religious Aid-Life for Lithuania, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, U.S.A.

BALTIJOS TARYBA PRAŠYS EUROPOS ŠALIŲ TARPININKAVIMO SU TSRS

Iš Lietuvos gautas Baltijos valstybių tarybos pareiškimas pasirašytas Taline birželio 30 d. Spausdiname šio dokumento tekstą.

BALTIJOS VALSTYBIŲ TARYBOS DEKLARACIJA DĖL VALSTYBINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvos Respublikos 1990 metų kovo 11 d. Estijos Respublikos 1990 m. kovo 30 d. ir Latvijos Respublikos 1990 m. gegužės 4d. Aukščiausiųjų Tarybų aktais nustatyta, kad Tarybų Sąjungos karinė Baltijos valstybių okupacija nenutraukė jų nepriklausomo valstybingumo de jure. Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybingumas iki šiol veiksmingas ir pasaulio demokratinių šalių pripažįstamas, nepaisant to, kad jų konstitucijų veikimas buvo nutrauktas beveik penkiasdešimčiai metų.

Aukščiau minėtais aktais pripažinta, kad valstybinis valdymas, besiremiant Tarybų Sąjungos Konstitucija, šioje teritorijoje ir Baltijos valstybių atžvilgiu yra neteisėtas.

Baltijos valstybių Taryba mano, jog visiškos faktinės Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo terminai ir etapai, atsižvelgiant į konstitucijų, veikusių iki šių šalių okupacijos 1940 metų birželį, esmingai pagrindžiamąją reikšmę, privalo būti nedelsiant aptarti valstybinėse bendrose suinteresuotųjų pusių derybose.

Baltijos valstybių Taryba mano, jog dera kreiptis į tarptautines organizacijas ir įvairias Europos šalis, taip pat ir į Šiaurės šalių Tarybą bei jos nares, su prašymu geranoriškai tarpininkauti organizuojant derybas, kurių tikslas būtų visiškas Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos nepriklausomo valstybingumo de facto atstatymas, tuo likviduojant Antrojo Pasaulinio karo pasekmes Europos Šiaurės rytuose.

A. Riuitelis *Estijos Respublikos AT Pirmininkas*

A. Gorbunovas *Latvijos Respublikos AT Pirmininkas*

V. Landsbergis *Lietuvos Respublikos AT Pirmininkas*

PASAULINĖ ŽYDŲ KONFEDERACIJA PASISAKĖ UŽ LIETUVĄ

„Tiesa" gegužės 15 d. pranešė, jog SSSR žydų bendruomenių ir organizacijų konfederacijos (VAAD) prezidiumas paskelbė tokį pareiškimą dėl įvykių Lietuvoje:

„VAAD prezidiumas solidarizuojasi su Lietuvos žydų visuomenės pozicija ir visiškai remia žydų aktyvistus, dirbančius nepriklausomos Lietuvos valstybiniuose organuose.

VAAD prezidiumas remia Lietuvos valstybingumo atkūrimą, kurį paskelbė teisėtai išrinkta Lietuvos Aukščiausioji Taryba.

VAAD prezidiumas smerkia SSSR liaudies deputatų suvažiavimo, SSSR vyriausybės ir prezidento nenorą pradėti dialogą dėl Lietuvos atsiskyrimo nuo SSSR techninių aspektų ir reikalauja nutraukti nedraugiškas provokacines akcijas, pradėti rimtas derybas."

Dokumentą pasirašė VAAD pirmininkai Samuilas Zilbertas ir Josifas Ziselsas.

ELTA

TARPTAUTINIO PEN KLUBO REZOLIUCIJA APIE PABALTIJO TAUTŲ NEPRIKLAUSOMYBĘ

Pasiūlyta Rusų bei JAV (Vakarų) Centrų ir vienbalsiai PEN kongreso Madeiroje priimta 1990.V.11.

55-asis Pasaulinis Tarptautinio PEN klubo kongresas reiškia gilų susirūpinimą dėl dabartinės nerimą keliančios padėties Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Jeigu visą žmoniją mes laikome vienu mažu kaimeliu, tai reiškia, jog pavojinga konfrontacijos liepsna lengvai galėtų persimesti nuo vieno stogo prie kito, padegdama viską — kultūrą ir literatūrą taip pat. Vadovaudamiesi PEN klubo principais, mes įsitikinę, jog visos tautos turi pilną teisę ir apsisprendimą ir nepriklausomybę. Šios Baltijos šalys buvo aneksuotos Stalino tironijos metu. Bet tirono karstas galėtų tapti laisvės lopšiu: ir patiems rusams, ir lietuviams, latviams, estams, ir visoms kitoms tautoms, kurios taip pat kentėjo po geležine diktatoriaus letena, stebimos budrios Didžiojo Brolio akies.

Prišiškumo kupinas kaimynų, gyvenančių bendrame žmonijos kaimelyje, atsiskyrimas, nepakantūs, nualinti barniai, aštrūs pareiškimai ir sankcijos vietoje dialogo — tai beviltiška juoda duobė, kuri, galimas daiktas, visiems laikams prarytų ne tik besivaidijančius kaimynus, bet ir visas kitas niekuo dėtas mūsų kaimelio trobeles.

Draugiškas atsiskyrimas, paremtas tarpusavio supratimu ir pagarba, yra vienintelė galimybė potencialiai dvasinei vienybei, žmogaus teisei ir žmogiškajam orumui, laiduojantiems ne priverstinę, bet laisvanorišką partnerystę kultūros, literatūros ir visose kitose abipusio bendradarbiavimo srityse. Su viltimi mes kreipiamės į konfliktuojančias puses nenuilstamai ieškoti lankstaus humaniško sprendimo, kuris sėkmingai apjungtų Lietuvos, Latvijos, Estijos nepriklausomybės pripažinimą ir sykiu užtikrintų jų teritorijose gyvenančių tautinių pažumų teises. Mums suprantama ekonominė būtinybė rasti būdą dalintis bendru turtu tarp Tarybų Sąjungos ir šių nepriklausomų respublikų. Bet mes tikimės, kas šios kaimynystėje gyvenančios tautos ir individualiai ir kartu broliškai puoselės savo svarbiausią nacionalinį turtą — kiekvienos tautos nepriklausomybę ir laisvę, savo kultūros lobius, tarp jų ir literatūrą.

ELTA

TARPTAUTINIO PEN KLUBO REZOLIUCIJA DĖL PADĖTIES PABALTIJYJE

Pasiūlyta Danų, Suomių, Švedų bei Norvegų PEN Centrų ir vienbalsiai PEN kongreso Madeiroje priimta 1990 m. gegužės 10 d.

Tarptautinio PEN klubo — vienintėlės pasaulyje tarptautinės rašytojų organizacijos — nariai, 1990 m. gegužės 6-13 d. susirinkę į 55-jį kongresą Madeiroje, reiškia susirūpinimą trimis Baltijos šalimis, o ypač įtempta padėtimi Lietuvoje.

Tarptautinis PEN klubas visuomet pasisakė už Baltijos tautų kultūrinį indetitetą ir teisę į žodžio laisvę, ką patvirtina ir nepriklausomų PEN centrų Estijoje ir Latvijoje gyvavimas nuo pat mūsų organizacijos susikūrimo, o taip pat ir naujo Lietuvių PEN centro įsteigimas.

Sunerimęs dėl karinės jėgos panaudojimo okupuojant lietuviškų laikraščių spaustuves, kišimosi į jų darbą, o taip pat dėl popieriaus ir spaustuvės dažų tiekimo suvaržymų, ir dėl trukdymų nušviesti įvykius pasaulio spaudoje. Tarptautinis PEN klubas kreipiasi į tarybinę vyriausybę, ragindamas nutraukti bet kokį kėsinimąsi į žodžio laisvę Lietuvoje, o taip pat Estijoje ir Latvijoje.

Mes giliai įsitikinę, kad tiktai atmosfera, kurioje įmanomas laisvas ir nesuvaržytas keitimasis informacija ir idėjomis, gali atvesti į demokratišką ir taikingą pasaulį. Todėl mes su pagarba kreipiamės į Prezidentą Gorbačiovą ir raginame jį užtikrinti demokratinius procesus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

ELTA

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

BŪČIAU DAUGIAU SURINKĘS

Siunčiu parašų sąrašą, juos surinkau per porą valandų, jeigu būčiau turėjęs dar vieną skrajukę — būčiau ir ją užpildęs, o dabar net giminėms vietos nebeliko.

Šeši iš pasirašiusiųjų siūlė aukomis paremti, jiems padėkojau.

Per visą parašų rinkimo metą tik penki atsisakė pasirašyti.

Z. Sledziauskas, Škotija

REIKIA SUSTOTI IR PAGALVOTI

Didelę „EL" paskutinio puslapio dalį užima įvairių fondų aukotojų sąrašai. Skaitant atrodo, lyg vedamos kažkokios varžybos. Gal ne tiek fondų lenktyniavimas, kiek asmeniška konkurencija.

Šiuo metu jau veikia 5-ki fondai.

Du jau seniai įsteigti: Tautos Fondas ir Tautinės Paramos Fondas. Neseniai atsirado dar trys: ALF, Raudonojo Kryžiaus ir Sergančių Vaikų fondai. Jie, žinoma, visi įsteigti geriems tikslams. Bet, manau, kad daugumas, kaip ir aš, nebežino, kuriam fondui aukoti, kad neužgautų kitų. Ir kam tiek daug jų reikia?

Tokia maišatis daugiau lėšų surinkti nepadeda, bet trukdo, nežinant kuris iš jų labiau padės Lietuvai.

Kol mes čia lenktyniaujame, kiti kraštai jau pagalbą siunčia. Pirma siunta jau Vilniuje, bet siuntėjų tarpe Anglijos vardo nematyti.

Gali būti, kad tų visų fondų vistiek neužteks ir reikės dar vieną steigti — paremti iš Lietuvos atvykstančius studentus, kurie nori angliškai pasitobulinti. Šiuo metu ieškomos šeimos, kurios galėtų priimti ir išlaikyti studentus per vasarą. O juos pilnai aprūpinti kainuotų 1000.00 sv. kiekvienam.

Ar daug tokių šeimų atsiras? O reikalas yra svarbus.

Taigi, besteigiant daugiau fondų, ar nereikėtų sustoti ir pagalvoti?

Turime vieną vietinį fondą, kuris nėra pilnai išnaudotas. Tai Tautinės Paramos Fondas, kurio valdyba visuotino suvažiavimo metu sutiko leisti jį naudoti (su keliomis išimtimis) lietuviškiems reikalams. Ar nebūtų protingiau, visuose fonduose surinktus pinigus dėti į šį fondą, kuris galėtų rūpintis visais lietuviškais reikalais ir paremti, pagal išgales, labiausiai reikalingus. Tautinės Paramos Fondas yra visiems gerai žinomas, ne asmeniškas, visi juo pasitiki ir, manau, visiems tiktų. Jeigu dabartinei valdybai būtų per sunku visus darbus atlikti, ją būtų galima papildyti kitais asmenimis. Galima būtų jam duoti angliškąvardą, kad galima būtų aukas rinkti ir iš kitų lietuviams prijaučiančių tautybių.

Manau, šį reikalą iškelti sekančiame DBLS Tarybos suvažiavime, o dabar prašau gerai pagalvoti.

H. Gasperas, Anglija

MAŽINAMA LATVIJOS KP

Latvijos Aukščiausioji Taryba birželio 26 d. posėdyje nusprendė panaikinti komunistų partijos pirmines organizacijas arba padalinius visose valstybinėse įstaigose, tarp jų respublikiniame radijo ir televizijos komitete, vidaus reikalų ir teisingumo ministerijose, respublikos prokuratūroje, Latvijos spaudos agentūroje. Šiose ir kitose Latvijos valstybinėse įstaigose veikiančių kompartijos pirminių organizacijų vadovai turės atsisakyti partinių bilietų. Kompartijos pirminės organizacijos bus panaikintos per du mėnesius. Latvijos Aukščiausioji Taryba laiko, jog šis sprendimas padės užtikrinti respublikos valstybinių įstaigų ir žinybų nešališkumą, sudarys sąlygas valstybinėm institucijom veiksmingiau atlikti darbą. Latvijos Aukščiausioji Taryba taip pat nusprendė, kad politinių partijų ir organizacijų nutarimai ir įstatai nuo dabar nesaikstys Latvijos valstybinių įstaigų, žinybų, nei visų Latvijos teritorijoje veikiančių organizacijų ir įmonių. Latvijos Aukščiausioji Taryba šiuo sprendimu svarbiausiai siekia užkirsti kelią komunistų partijos įtakai viešame gyvenime.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIAI

Birželio 25 d. Lietuvos Respublikos deputatams ir vyriausybės nariams buvo išduoti pirmieji Lietuvos Respublikos pilietybės pažymėjimai. Vėliau, palaipsniškai, jie bus išduodami ir kitiems. Spaudos agentūros praneša, kad jau šią saviatę tokie asmens pažymėjimai bus masiniai dalinami jaunuoliam — karo prievolininkam. Tikimasi, kad Lietuvos Respublikos pilietybės pažymėjimai jiems padės išvengti karinės tarnybos sovietų armijoje.

BRANDUOLINIO NUSIGINKLAVIMO KONFERENCIJA TALINE

Liepos 3-7 dienomis Helsinkyje ir Taline vyko devintoji tarptautinė konferencija branduolinio nusiginklavimo klausimais. Tai bene pirmas atvejis, kai tokios svarbios tarptautinės konferencijos posėdžių viena dalis rengiama Estijos sostinėje. Apie tūkstantis keturi šimtai delegatų svarstys ne tik nusiginklavimo, bet ir demokratijos įtvirtinimo Europoje klausimus.

DŽIAUGSMO DIENA

(Atkelta iš 1 psl.)

yra laikoma kaip antrasis tautos himnas. Pirmoji šios giesmės strofa skamba sekančiai: „Marija, Marija, skaisčiausia lelija! Tu švieti aukštai ant dangaus. Palengvink vergiją, pagelbėk žmoniją. Išgelbėk nuo priešo baisaus".

Tikinčiųjų maldos buvo skaitomos lietuvių, italų, lenkų, portugalų, vokiečių ir anglų kalbomis.

Lietuviškai buvo perskaityta ši malda: „Kad lietuviai katalikai jaustųsi krikščioniškos Europos vaikai, kad jie laisvai galėtų darbuotis dėl visų labo bei taikos ir siekti nenykstančių religinių bei tautinių vertybių".

Mišių pabaigoje Popiežius lotyniškai suteikė apaštalinį palaiminimą.

Drauge su Šventuoju Tėvu Mišias koncelebravo lietuviai vyskupai Paulius Baltakis ir Antanas Deksnys, Amerikos lietuvis arkivyskupas Paulius Marcinkus, švento Kazimiero kolegijos rektorius prelatas Algimantas Bartkus ir dvylika kitų lietuvių kunigų.

Mišioms pasibaigus Šventasis Tėvas lietuvių kolegijos sodelyje susitiko su Romoje gyvenančiais lietuviais, kiekvieną atskirai pasveikino, padovanojo rožančių. Tarp susirinkusiųjų buvo Lietuvos diplomatinis atstovas Vatikane Stasys Lozoraitis su kuriuo Popiežius ilgiau pasikalbėjo. Diplomatas lietuvių vardu dar kartą pakvietė Popiežių aplankyti Lietuvą, kai Šventasis Tėvas manys, kad kelionė yra galima. Nusifotografavęs su Romos lietuviais Jonas Paulius II-sis sugrįžo į kolegijos namus, kur drauge su lietuviais vyskupais ir kunigais pusryčiavo. Čia Popiežių dar pasveikino vyskupas Paulius Baltakis. Vyskupas su dėkingumu prisiminė nuolatinį Popiežiaus rūpestį Centro bei Rytų Europos Tautų likimu. Jūs Šventasis Tėve, kalbėjo vyskupas Baltakis, nuolat raginote pasaulio krikščionis reikšti solidarumą pavergtom tautom. Šiandien, žlugus geležinėm uždangom, tautos keliasi naujam gyvenimui, Centro bei Rytų Europos kraštuose vyksta religinis atgimimas. Vyskupas Baltakis pažymėjo, kad Jungtinėse Amerikos Valstijose įsikūrusi vyskupų komisija sudarė specialų fondą pagalbai Centro bei Rytų Europos Bažnyčiom, tarp jų ir Lietuvos bažnyčiai. Pats vyskupas Baltakis tikisi šių metų rudenį nuvykti į Lietuvą ir kaimyninius kraštus, vietoje susipažinti su religinių bendruomenių poreikiais.

Šventojo Tėvo vizitas švento Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje užtruko beveik tris valandas. Prieš Popiežiui išvykstant iš kolegijos, lietuviai sugiedojo Šventajam Tėvui ilgiausių metų. Apie Popiežiaus susitikimą su lietuviais Romoje plačiai pranešė Vatikano radijo dienraštis, spaudos agentūros. Italų spaudos agentūra ANSA informaciją pristatė antrašte: Popiežius meldžia Lietuvai Kryžiaus pergalės.

VAT.R.

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

Liepos 3 d. į Londoną atvyko Lietuvos Respublikos Parlamento deputatė Laima L. Andrikienė. Liepos 6-8 dienomis ji dalyvavo Britų Parlamento tarp-partinės grupės organizuotame tarptautiniame pasitarime. Liepos 7 d. Lietuvių Namuose ji dalyvavo Vienybės klubo posėdyje, o liepos 10 d. Lietuvių Atstovybėje Londone susitiko su V. Balicku. Nuotraukoje (iš kairės): **V. Balickas, L.L. Andrikienė, Ponia Balickienė ir LNB-vės pirmininkas K. Tamošiūnas.** Visos nuotraukos: *ELR*

ICI Agrocheminės bendrovės atstovė K.F. Furley su lietuviais.

VORUTA

VORUTA VALIJOS FESTIVALYJE

Žaliuose Valijos kloniuose prasidėjusiame Llangolleno tarptautiniame folkloro muzikos festivalyje pirmą kartą dalyvavo ir grupė iš Lietuvos — Vilniaus „Voruta" dainų ir šokių ansamblis.

Lietuviai paruošė savitą konkursinę programą, kurią sudarė tautiški šokiai ir liaudies instrumentų orkestro atliekama muzika.

Sekmingiausiai pasirodė lietuvių liaudies instrumentų orkestras, vadovaujamas Antano Puodžiuko. Jis pademonstravo keletą numerių, atliekamų skirtingais instrumentais. Žiūrovus apstulbino Rimas Daubaras, meistriškai sugrojęs skrabalais „Medinį žirgelį". Kanklininkė Jūratė Kindurytė patraukė žiūri narių dėmesį, akompanuodama solistui Sigitui Bendoraičiui, L. Abariaus kūrinyje „Gimtinėje". Negalima nepaminėti ir skudučiais atliekamas lietuviškas melodijas „Voverėlė". Visas birbynių kvintetas pagyvino nuotaiką salėje gyvu valsu. Savo pasirodymą orkestras užbaigė Algimanto Brašinsko „Melodija". Tokia programa, o taip pat geras sceninis pasiruošimas bei originalumas padėjo Antano Puodžiuko instrumentalistams laimėti garbingą trečiąją vietą. „Vorutos" šokių grupė pateikė žiūri vertinimui du šokius: folkloro stiliaus „Oželį", imituojantį piemenų žaidimą ir „Rolenderį". Lietuvos šokėjai išsiskyrė iš kitų ansamblių savo vieninga apranga, dėl kurios vėliau susilaukė nemažai priekaištų. Ši ir keletas kitų priežasčių nulėmė, kad šokėjai nepateko į prizininkų tarpą. Tačiau dėl to lietuviai nenusiminė. Ansamblio meno vadovo Vlado Ūsovo nuomone, „nėra didelė tragedija, kad mes neužėmėme prizinės vietos. Mums svarbiausia buvo susipažinti su tokių festivalių tradicijomis ir reikalavimais. Manau, kad mūsų patirtis bus naudinga ir kitiems Lietuvos ansambliams, vykstantiems į panašius renginius".

Nors vilniečiai ir neužėmė pirmųjų vietų, jiems labai daug dėmesio skyrė ir organizatoriai, ir kitų ansamblių dalyviai. O jau televizijos kompanija su savo filmavimais! — įgrįso iki kaulo. Nuoširdi draugystė užsimezgė su Australijos, Prancūzijos, Indijos kolegomis, o Turkijos festivalio menedžeriai jau atsiuntė pakvietimą dalyvauti 1991 m. šventėje. Tad „Voruta" vėl ruošiasi į kelionę — garsinti Lietuvos vardą!

VORUTA SODYBOJE

Iš Llangolleno į Lietuvių Sodybą atvyko „Vorutos" ansamblis. Jis jau čia vieši ne pirmą kartą. Liepos 7 d., šeštadienį, svečiai surengė koncertą, prasidėjusį 17 val., kaip tik tuo pačiu metu Lietuvoje prasidėjo Dainų šventės šokių diena. Tad koncertas Lietuvių Sodyboje tapo lyg mažąja Dainų šventė — Paguodos šventė lietuviams, negavusiem vizų atvykti į Lietuvą, į nacionalinę šventę.

Koncertą pradėjo birbynių kvintetas, sugrojęs „Lietuviais esame mes gimę". DBLS-gos pirmininkas J. Alkis ir „Vorutos" ansamblio vadovas Vl. Ūsovas su V. Gasperiene pasveikino gausius žiūrovus. Jų dėmesiui pateikta vestuvinių šokių programa, kuri prasidėjo „Kervojėliu". Šventines lazdas nešė vilnietis Giedrius Leščinskas ir Londono „Lietuva" šokėjas Paulius Markevičius. Klausytojai jautriai reagavo į U. Bendoraičio atliekamą solo birbyne „Kur bakūžė samanota". Daugeliui žiūrovų staigmena tapo Rimo Daubaro grojimas skrabalais. Daugiausiai ovacijų susilaukė šis muzikanto solo numeris — „Medinis žirgelis".

Koncerte skambėjo lyriškos ir linksmos melodijos, solisto Romo Baltušinsko atliekamos liaudiškos dainos. Gerą valandą trukusį pasirodymą bandė sutrukdyti trumpas lietutis, bet jis nuotaikos nepagadino. Koncertą vorutiečiai užbaigė sueiga „Parovėjos suktine". Vilniečių grupės vadovas L. Matulis padėkojo už šiltą priėmimą. Visi sugiedojo „Tautišką giesmę" ir nuėjo į didžiąją Sodybos salę, kur toliau tęsėsi bendravimas prie stalo. Londono „Lietuvos" ir Vilniaus „Vorutos" ansambliečiai surengė linksmą vakaronę, užtrukusią gerokai po vidurnakčio.

Taip gražiai susitiko lietuviai — seni ir nauji draugai Lietuvių Sodyboje. Tokia draugystė teikia vilčių, kad pernai prasidėjusi bičiulystė tarp DBLS-gos ir Vilniaus „Vorutos" ansamblio nenutrūks ir ateityje. Ir svečiai iš Lietuvos išvažiuodami namo sakė: „Iki pasimatymo".

Vaidas Patackas

LENKIJOJE

LVKD SLUPSKO SKYRIUS

Vasario 16 skirtas susirinkimas įvyko ne artimiausią sekmadienį, o vasario 25 d., sąryšyje su vykusiais iškilmingais susirinkimais Gdanske ir Ščecine vasario 18 d. Buvo pasiūlyta, kad dėl tautos šventės ir dabartinės padėties Lietuvoje pasisakytų kiekvienas susirinkimo dalyvis, kaip kad buvo praeitais metais per Vasario 16-tos minėjimą. Šių metų pasisakymus žiūrėk: „IB" Nr. 1(65). Po to buvo pašnekesys apie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo ir savo valstybingumo atkūrimo veikėjus. Pirmais buvo prisimintas žymus rašytojas, lietuvių kultūros ugdytojas, laikraščių leidėjas ir publicistas kun. J. Tumas-Vaižgantas.

Naujiems draugijos nariams buvo įteiktos nario knygelės: Marijai Remeikienei, Liudui Tarachavičiui ir Kęstučiui S. Vismontui. Susirinkimas buvo sutapęs su Vaclovo Čepulionio 70-čio jubiliejumi. Gerbiamą jubiliatą — vilnietį, karštai sveikino vilniečiai ir visi susirinkimo dalyviai, įteikdami Jam skyriaus garbės raštą ir dovaną naujausių knygų iš laisvėjančios Lietuvos.

PAS TAUTIEČIUS GDANSKE

Gdansko skyrius šventė Lietuvos Nepriklausomybės dieną vasario 18 d. Pranešimuose ir pasisakymuose buvo pabrėžiamas Nepriklausomybės tęstinumas okupacijų metais ir sovietinio genocido laikotarpyje, reiškęsis tautos nepalenkiama valia ir kovojo atiduotų aukų galia, taip pat tarpukario kūrybinių laimėjimų atmintimi, puoselėjant tautines vertybes visose gyvenimo srityse.

Lietuvos žmonės vadovaujasi šūkiu — tas laisvės nevertas, kas negina jos.

Gdanske prie politechnikumo jau antri metai veikia lietuvių kalbos kursai, kuriuose mokosi ir studijuojantis lietuvių kilmės jaunimas.

ŠČECINO SKYRIUS

Susirinkimas skirtas Vasario 16-tai vyko vasario 18 d. Nuotaika buvo pakili, šventiška. Buvo kalbama apie Lietuvos nepriklausomybę, giedotos tautinės giesmės bei deklamuoti eilėraščiai.

Vasario 8d. įvyko LVDK CV komisijos, sudarytos padėčiai Ščecino skyriuje išsiaiškinti dėl Dariaus ir Girėno paminklo globos ir klėtelės-muziejaus įrengimo — pasitarimas su nesutariančiomis grupėmis. Komisiją atstovavo Algirdas Nevulis iš Seinų, Jurgis Žemaitaitis iš Ščecino ir Juozas Uzdila iš Gdansko. Iš Ščecino skyriaus pasitarime dalyvavo Jonas Žaliapienis ir Antanas Marcinkevičius. Julius Senvaitis atsisakė dalyvauti. Buvo atvykęs į pasitarimą Lietuvių kultūros paminklų LB apsaugos komisijos sekretorius A. Suraučius. Susitikime pasiekta teigiamų rezultatų. Muziejui įrengti pažadėta pagalba iš Kauno.

VROCLAVIEČIAUS LVKD

Sausio 7 d. susirinkimas buvo su Eglute vaikams. Po valdybos pirmininko K. Černackio pranešimo apie padėtį gyvenamajame krašte ir Lietuvoje bei naujus Mazovieckio vyriausybės potvarkius tautinių mažumų klausimu buvo gyva diskusija, su klausimais ir atsakymais. Eglutė nepasisekė.

Vasario 4 d. buvo aptarti svarbiausi skyriaus reikalai susirinkime. Svarbiausiu punktu Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas, o kultūrinėje dalyje buvo paskaita apie kun. Antaną Strazdelį — vieną pirmųjų lietuvybės ir liaudies sąmonės žadintojų.

Į Vasario 16-tos minėjimą suėjo daugiau žmonių nei į eilinius susirinkimus. Salė buvo papuošta tautine ir liaudies meno atributika surinkta A. Glušausko. Minėjimo programa buvo įvairi ir įdomi. Minėjime taip pat dalyvavo svečiai iš Lietuvos.

Kovo 4 d. susirinkime buvo kalbama apie Sąjūdžio ir kitų nepriklausomybės ir demokratinių jėgų laimėjimus vasario 24 d. rinkimuose į Aukščiausiąją Tarybą.

IŠ LVKD VARŠUVOS SKYRIAUS

Pirmas šių metų susirinkimas buvo skirtas Vasario 16-tos minėjimui, tą pačią šventės dieną. Po pranešimo minutės tyla pagerbta žuvusius nepriklausomybės kovose. Buvo sugiedotas tautos himnas. Dr. B. Makauskas skaitė paskaitą apie Kauno Vytauto Didžiojo universiteto istoriją. Vis dažniau varšuviečiai gali susitikti su žymiais Lietuvos laisvėjimo veikėjais ir politikais.

SEINŲ PUNSKO KRAŠTE

Draugijos laikraštis „Aušra" tapo nepriklausomu. Greitai jis taps mėnraščiu. Skaitytojus pasiekė pirmas šių metų numeris, kurio kaina 1000 zl. Gaunant nedidelę subsidiją iš Kultūros ministerijos, „Aušra" reikalinga mūsų visuomeninė parama.

LVKD Centro valdybos prezidiumas pasisakė už neeilinį Draugijos suvažiavimą šių metų birželio mėnesį. Neeiliniam suvažiavimui sušaukti galioja Centro Valdybos nutarimas ne mažiau kaip dviem trečdaliais balsų. Visiems CV nariams išsiuntinėti balsavimo lapeliai dėl neeilinio suvažiavimo sušaukimo.

LVKD Slupsko Skyrius

ŠVEICARIJOJE

EUROPOS LIETUVIŲ 37-TOS STUDIJŲ SAVAITĖS EINSIEDELNE, ŠVEICARIJOJE

PROGRAMA

Rugpjūčio 5 d., sekmadienį.

Susipažinimo vakaras

Rugpjūčio 6 d., pirmadienį.

9.00 val. Studijų Savaitės atidarymas. Svečių pasveikinimas.

10.15 val. paskaita: Kun. dr. J. Juraitis — Tapatybė-tikėjimas-tauta.

20.00 val. Lietuvos Respublikos AT Pirmininkas Vyt. Landsbergis: Lietuvos Respublika — 1990 m. pavasarį.

Rugpjūčio 7 d., antradienį.

10.00 val. PLB-nės Pirmininkas prof. dr. V. Bieliauskas: Sustoję laikrodžiai pajudėjo. Praeitis, dabartis ir ateitis Lietuvoje ir išeivijoje.

20.00 val. Lietuvos Respublikos AT narys K. Motieka: Lietuvos Respublikos 1990 m. kovo 11 d. aktų teisinis aspektas.

Rugpjūčio 8 d., trečiadienį.

Iškyla autobusais į Lucerną. Iš ten ekskursija laivu po Keturių Kantonų ežerą. Pietūs laive.

Rugpjūčio 9 d., ketvirtadienį.

10.00 val. Vilniaus Universiteto Bibliotekos Vicedirektorius Alg. Čaplikas: Vilniaus Universiteto Biblioteka: istorija, dabartis ir perspektyvos.

20.00 val. Dr. K. Girnius, Münchenas: Tradicija ir dorovė.

Rugpjūčio 10 d., penktadienį.

10.00 val. V. Natkevičius, M.A., Viernheim, Vokietija: A. Miškinio poezija.

20.00 val. Vilniaus Universiteto Prorektorius prof. dr. R. Pavilionis: Lietuvos sapnas ir realybė.

Tėviškės valandėlė: dainos-muzika-šokiai

Rugpjūčio 11 d., šeštadienį.

10.00 val. Studijų savaitės įvertinimas, sekančiai Studijų Savaitei vietos parinkimas, pasiūlymai, diskusijos ir t.t.

Rugpjūčio 12 d., sekmadienį.

Susikaupimo valandėlė, pamaldos. Atsisveikinimas.

Dr. K. Čeginskas ir dr. J. Norkaitis sutiko būti Studijų Savaitės paskaitų moderatoriais.

Ši programa yra provizorinė. Pasikeitus aplinkybėms ji gali būti pakeista.

Šveicarijos LB-vės Org. Kom.

VII PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

VII PLJK ruošos komiteto pirmininkė Ariana Rastauskaitė iš Buenos Aires, Argentinos praneša, kad numatyta ši Kongreso eiga:

1991 m. guodžio 15 d.: Kongreso atidarymas Buenos Aires.

Gruodžio 17-24 dd.: Studijų Dienos atstovams.

Gruodžio 24-25 dd.: Bendros Kūčios ir Kalėdos.

Gruodžio 26 d.: kelionė į Montevideo, Uruguay.

Gruodžio 27-30 dd.: Talentų Vakaras, ekskurijos Montevideo.

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN — Lithuanian Weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and Published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. England

TEL.: 071-727 2470 TELEX: 261947 SOS G FAX: 071-221 6164

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė

Prenumeratos kaina metams: Didžioje Britanijoje — 20 svarų;

Užsienyje — 25 svarai (Vokietijoje 77 DM) oro paštu.

Vienoj skilty įdėto skelbimo kaina 10.00 svarų už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ar leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

KAS— KADA—KUR?

Liepos 22 — rugpjūčio 5 — Lietuvių vaikų vasaros stovykla Romuvoje, Hüttenfelde, V. Vokietijoje.

Liepos 28 — rugpjūčio 4 — 41-ji tradicinė skautų stovykla Lietuvių Sodyboje.

Liepos 30 - rugpjūčio 13 — Nidos spaustuvės vasaros atostogos.

Rugpjūčio 5-12 — XXXVII Europos lietuvių studijų savaitė Einsiedelne, Šveicarijoje.

Rugsėjo 3 — Mokslo metų pradžia Vasario 16-je gimnazijoje, Hüttenfelde, V. Vokietijoje.

Spalio mėnesį įvyks du didesnio masto koncertai — Bradforde ir Nottinghame. Apie tai dar informuosime.

Spalio mėn. 6 d. Wolverhamptone įvyks DBLS Tarybos Posėdis-Suvažiavimas.

Spalio 12-14 — Lietuvių kultūros instituto mokslinė konferencija ir suvažiavimas Romuvoje, V. Vokietijoje.

Spalio 20 — Boltono lietuvių metiniai šokiai Ukrainiečių Klube, 99 Castle St. Bolton.

Spalio 26-28 — Vokietijos Lietuvių Bendruomenės darbuotojų suvažiavimas.

AUKOS SPAUDAI

3.50 sv. — S. Macuras
5.00 sv. — H. Vaicekauskas.
7.50 sv. — A. Demenis.
Aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

AUKOS LIETUVOS RAUDONAJAM KRYŽIUI

Lietuvos Raudonajam Kryžiui aukojo: 25.00 sv. A. Giedraitienė; 20.00 sv. M. ir V. Bylai.

Londono moterų draugija „Dainava" vaistų siuntimui į Lietuvą paskyrė 500.00 sv. Tam reikalui iš viso gauta 1250 sv. Ši suma pervesta Prancūzijos LB-nei, kurios pirmininkas R. Bačkis rūpinasi vaistų siuntimu.

Iki šiol aukų gauta 4838.70 sv. Atskaičius 1250 sv., banke lieka 3588.70 sv.

Aukas Lietuvos Raudonajam Kryžiui siųsti šiuo adresu:

Lithuanian, Relief, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.

AUKOS AID LITHUANIA FONDUI

Aid Lithuania fondui aukojo: 35.00 sv. — B. Drevinskas, 10.00 sv. — K. ir A. Vilkoniai.

Iki šiol aukų gauta 6915.97 sv. Aukas prašome siųsti šiuo adresu:

Aid Lithuania Fund, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.

PAMALDOS

Nottinghame — liepos 15 d., 11.15 val., Židinyje.

Derbyje — liepos 15 d., 14.00 val., Bridge Gate.

Wolverhamptone — liepos 15 d., 17.00 val., Šv. Petre-Pauliuje.

Nottinghame — liepos 22 d., 11.15 val., Židinyje.

Nottinghame — liepos 29 d., 11.15 val., Židinyje.

Manchesteryje — liepos 29 d., 12.30 val.

Bradforde — rugpjūčio 5 d., 12.30 val.

Eccles — 12 d., 12.15 val.

MIRĖ DR. J. MOCKUS

Birželio 8 d., Majorkoje, Ispanijoje, atostogų metu nuo širdies smūgio mirė kilnus ir visų mylimas lietuvis dr. J. Mockus.

Velionio palaikai bus atvežti į Angliją ir palaidoti Derbyje.

A.A. PRANAS BRADULSKIS

Sulaukęs 79 m., Londone, Marsden ligoninėje, birželio 11 d. mirė Pranas Bradulskis. Velionis gimė 1911 m. sausio 1 d. Betygalos kaime, Raseinių apskrityje.

Apleido Pranas savo tėviškę 1944 m. Karo metu gyveno ir dirbo Vokietijoje ir Olandijoje. Po karo, negalėdamas grįžti į savo gimtąjį kraštą, 1947 m. Pranas Bradulskis atvyko į Didžiąją Britaniją.

Pradžioje gyveno Market Harborough stovykloje. Atlikęs savo darbo sutartį persikėlė gyventi į Coventry, kur dirbo tekstilės pramonėje. 1951 m. Pranas Bradulskis apsigyveno Londone ir vertėsi siuvėjo amatu.

Nepamiršo Pranas lietuviškų reikalų, rėmė organizacijų veiklą ir prie jos prisidėjo. Rėmė šeimą Lietuvoje.

A.a. Prano Bradulskio laidotuvės įvyko 1990 m. birželio 26 d. Mišias Londono lietuvių bažnyčioje atnašavo kun. J. Sakevičius MIC, giedojo muzikas J. Černis.

Manor Park kapinėse atsisveikino su velioniu Z. Juras ir pareiškė užuojautą dukrai Jūratei, sūnui Arvydui, anūkui Sauliui, kurie atvyko iš Lietuvos dalyvauti laidotuvėse.

Velionio palaikai buvo sudeginti.

Prisiminsime a.a. Praną Bradulskį kaip nuoširdų, draugišką ir taurų lietuvį.

Z. Juras

Mirus Jadvygai Budninkienei jos dukroms, Irenai, Aldonai, Jonui ir anūkams gilią užuojautą reiškia

Wolverhamptono skyrius

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame Vasario 16 gimnazijos direktoriui A. Šmitui, kun. E. Putrimui, kun. J. Dėdinui, visiems mokytojams, ūkvedžiui, virtuvės personalui, ypatingai P. Gehbauer, ir visiems kitiems, padėjusiems mums moraliai ir materialiai mūsų skausmo valandoje. Taip pat dėkojame mok. L. Motiekaičiui ir mok. L. Mockutei už vargonavimą, visiems Vasario 16 gimnazijos mokiniams ir skautams, nešusiems vėliavas, ėjusiems prie karsto garbės sargybą ir dalyvavusiems mūsų mylimo ir brangaus šeimos nario a.a. Antano Veršelio laidotuvėse. Visiems didelis ačiū už vainikus, gėles ir pasakytas gražias kalbas.

Liūdinti žmona, sūnūs, duktė, marti, anūkėlis ir uošvienė.

NORI ATVYKTI Į ANGLIJĄ

Jonas Vasilevičius ir Berin I. Vorisovičius norėtų atvykti į Angliją. Jiem reikia pakvietimo. Juos iškvietusiems ir priėmusiems gyventi jie atsilygins gavę darbo. Abu yra muzikantai. Pakvietimus siųsti: Vilnius, Savanorių 58-4, Lithuania.

MANČESTERYJE

MINĖJIMAS

Liepos 21 d. 18 val. Mančesterio LK, 121 Middleton Rd., Manchester, LVS-gos „Ramovė" Mančesterio skyrius rengia

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMĄ

Programoje H. Vaineikis skaitys paskaitą, o meninę dalį atliks „Rūta" iš Nottinghamo.

Visi tautiečiai yra maloniai kviečiami kuo gausiau šiame minėjime dalyvauti.

Skyriaus valdyba

DERBYJE

TAUTOS ŠVENTĖ

Tautos šventė (sąskrydis) įvyks Derbyje rugsėjo 8 d. Sąskrydžio ruošimu rūpinasi Derbio skyrius CV globoje.

BRADFORDE

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Liepos 15 d., sekmadienį, bus laikomos bendros Pavergtų Tautų pamaldos Bradfordo katedroje. Po pamaldų eisena prie žuvusiems paminklo „Cenotaph".

Pamaldų pradžia 14.30 val.

Liepos 22 d., sekmadienį, Ukrainiečių klube, 169-171 Legrams Lane, Bradford BD7 ruošiamas koncertas. Koncerto pradžia 18.00 val.

Pamaldose, eisenoje ir koncerte kviečiame tautiečius kuo skaitlingiau dalyvauti.

Klubo ir Skyriaus Valdybos

PAKVIETIMAS

Jau esame šių metų tradicinės vasaros stovyklos išvakarėse. Neužilgo sesės ir broliai rinksis į mūsų gražiąją Sodybą, skautų kalnelį, jau 41-majai „Tėvynės atgimimo" vardo stovyklai. Stovykla vyks liepos 28-to, rugpjūčio 4 dienomis.

Stovykloje kas rytas kils trispalvė, skambės maldos ir himno aidai. Kartu su mumis stovyklaus ir svečiai iš brangios Tėvynės, atsikūrusios skautijos Brolijos ir Seserijos Vyriausi Skautininkai ir skautų bei skaučių atstovai. Tikimės, kad trumpam laikui, turėsime brangią viešnią iš JAV, LSS Seserijos Vyriausią Skautininkę v.s.tn. Stefą Gedgaudienę ir kitus svečius.

Mielus tėvelius, rėmėjus, kurie nepailstamai remia skautiškąją veiklą, mūsų stovyklas, taip pat ir visus tautiečius, visuomenę, maloniai kviečiu aplankyti mus stovyklaujančius, ypač per stovyklos uždarymo iškilmes, uždarymo laužą: šeštadienį, rugpjūčio 4 d., 15 val. Lauksime visų! Iki pasimatymo skautų stovykloje.

Vis budžiu! **v.s. S.B. Vaitkevičius**

Stovyklos viršininkas

ATVYKO NIDOS ANSAMBLIS

Į Londoną iš Lietuvos atvyko antras dainų ir muzikos ansamblis „Nida". Jie, kaip ir „Voruta", vyko į Valijos festivalį. Laiku negavę vizų į Angliją atvyko gerokai pavėlavę ir visą dieną praleido geležinkelio stotyje, nes niekas jų nepasitiko. Pernakvoję Lietuvių Namuose, kitą dieną jie išvyko į Valiją.

Birželio 11 d. iš Valijos grįždami į Vilnių „Nidos" ansamblio dalyviai kelioms dienoms apsistojo Lietuvių Namuose.

STUDENTAMS REIKALINGI KAMBARIAI LONDONE

Lietuvos Respublikos AT Biuro sekretorė Regina Žulienė prašo lietuvių Londone parūpinti Vilniaus studentams kambarių su pilnu išlaikymu. Studentai atvyktų laike liepos 20 ir rugsėjo 10 d., dviem mėnesiam, pasitobulinti anglų kalboje.

Atsiteisdami už šią paslaugą, tie kurie priims studentus galės nemokamai pasinaudoti trijų kambarių butu su maistu Vilniuje.

Kas turite kambarį ir galite paremti Vilniaus studentą, prašome skubiai rašyti: Regina Žulienė, Lietuvos Respublikos AT Biuro sekretorė, Vilnius, Lithuania. Arba skambinti tel: 010-70122 628176.

LONDONO LIETUVIŲ MAIRONIO MOKYKLA

Liepos 14 d. baigiasi Londono lietuvių Maironio mokyklos tretieji mokslo metai.

Po vasaros atostogų ketvirtieji mokslo metai prasidės rugsėjo 15 d.

LONDONE

LONDONO LIETUVIŲ PARAPIJOS DERBY ARKLIŲ LENKTYNIŲ LOTERIJA

Pirmąją premiją laimėjo M. Gelvinauskienė. Antroji premija — bilietas Nr. 0035 (šaknelėje nepažymėta pavardė, bilietas parduotas Vl. Veličkos). Trečia premija atiteko Nottinghamo Moterų Draugijai. Ketvirtoji premija — bilieto Nr. 3007 (ant šaknelės užrašyta Leeds 582345). M. Gelvinauskienei ir Nottinghamo Moterų Draugijai premijos išmokėtos. Antrosios ir ketvirtosios premijos savininkai prašomi atsiliepti, kad būtų galima įteikti premijas.

Visais lenktynių reikalais laiškus prašau siųsti šiuo adresu: Arklių Lenktynės, 21 The Oval, Hackney Road, London E2 9DT.

S. Kasparas

Lenktynių vedėjas

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO METINIS SUSIRINKIMAS

Metinis klubo narių susirinkimas įvyko birželio 10 d. klubo salėje, 345A Victoria Park Road, E9. Susirinkimą atidarė klubo valdybos pirmininkas S. Kasparas, jo pateikta dienotvarkė buvo priimta. Darbo prezidiumo pirmininku buvo pakviestas S. Kasparas. Sekretore išrinkta Magdalena Šemetienė. Pranešimą padarė klubo pirmininkas. Valdyba turėjo 8 posėdžius, klubo finansinė padėtis yra gera. Jaučiamas demografinis klubo narių pasikeitimas. Klubo sekretorė Marija Kalinauskaitė-Hoye, sausio mėn. atšventė savo 10 metų darbo sukaktį.

Metų bėgyje padaryti remontai, nuvalytas klubo pastato priekis, įdėtos naujos durys, nudažyti langai.

Klubo išlaidos didėja. Klubo sekretorė Marija Kalinauskaitė-Hoye padėkojo klubo nariams, kurie dažnai lankėsi klube.

Klubo kasininkas Ron Hoye pranešė, kad per metus pajamų turėta 32416 sv., 1758 sv. mažiau nei pereitais metais. Viso išlaidų — 32416 sv. Metinis nuostolis — 2259 sv. Klubo pinigų rezervas banke ir investicijos 10723 sv.

Revizijos vedėjas Mykolas Šemeta pranešė, kad klubo knygos vedamos tvarkingai ir teisingai.

Pasisakymuose dėl klubo veiklos, „angliškieji" nariai pageidavo, kad būtų pakeltos gėrimų kainos. Kiti nariai siūlė suruošti pagalbos vakarą, kurio visą pelną paskirti atsistatančiai Lietuvai. Taip pat „angliškieji" nariai pageidavo, kad būtų bent vienas komiteto narys iš anglų narių tarpo.

Prenešimai buvo priimti vienbalsiai. Susirinkimas priėmė pasiūlymą, kad senoji klubo valdyba būtų palikta 1990-91 metams: S. Kasparas — pirmininkas, L. Songaila — vicepirmininkas, R. Hoye — kasininkas. Valdybos nariai: Konstancija Kalinauskaitė-Edwards, Petras Hoye (Futbolo sekcija), M. Šemetienė, P. Songaila, Z. Mockus. Auditorius — Mykolas Šemeta. Baro valdyba: S. Songaila — pirmininkas, D. Šemeta, Vl. Velička.

Klubo valdyba savo posėdyje pakvietė 1990-91 m. klubo sekretorės pareigoms Mariją Kalinauskaitę-Hoye.

Dalyvis

AUKOS VAIKAMS

British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania

Gautos šios aukos: 200.00 sv. — Kazio Druapilo šeima; 40.00 sv. — P. Liesis iš Bath; po 20.00 sv. — V.L. Šalčiūnai iš Londono, Petrų Skatikas (visi Petrai vardinių 1990.VII.1 d. Svetainėje); po 10.00 sv. — J. G. Kairis, Sherness, D.G. Grantham, Vl. Velička iš Londono; 5.00 sv. J. Maslauskas iš Ashbourne.

Visiems aukotojams dėkojame.

Siunčiantieji fondui aukas ir norintieji gauti pakvitavimą — prašomi pranešti. Jei nepaprašysite, pakvitavimai atskirai nebus siunčiami, kad sutaupytume darbą ir pašto išlaidas.

Birželio 27 d. fondo sekretorė Hilda Piščikienė ir kasininkė Viktorija Puidokienė susitiko su „Save the Children" organizacijos generaliniu direktoriumi N. Hinton C.BE., kuris patarė kaip labdarai skiriamas priemones galima persiųsti be valstybinių mokesčių. Jis pasižadėjo ir ateityje talkinti šio fondo reikaluose.

S.K.

PASAULYJE

Mandela, Mandela...

Mandela jau apvažiavo visą Europą, Ameriką ir Afrikos kontinentą. Daugelyje vietų jis buvo sutiktas su dideliu entuziazmu, Amerikoje ir Kanadoje kalbėjo parlamentuose. Sunkiau jam sekėsi D. Britanijoje. Premjerė M. Thatcher nėra patenkinta, kad Afrikos Tautinis Kongresas, kurio vicepirmininku yra Nelson Mandela, neatsisako nuo ginklu remiamos kovos ir reikalauja, kad ekonominės sankcijos P. Afrikos vyriausybei būtų taikomos ir toliau, kol ten bus rasinė nelygybė. Prekybininkai irgi Nelsono Mandelos užsimojimus nusavinti privačias įmones nepalankiai įvertina. Komunistų partija, kuriai vadovauja lietuviškos kilmės Joe Slovo, P. Afrikoje, Europoje vykstančių pasikeitimų dar nėra paliesta. Nelsono Mandelos žmona, Winnie, yra kaltinama dalyvavusi vieno juodo jaunuolio žudynėse. D. Britanijoje Mandelos sutikimas buvo šaltokas ir todėl, kad šis būdamas Airijoje, kvietė Britanijos vyriausybę tartis su IRA.

Vokietijos vienijasi

Pirmieji laisvi rinkimai Vokietijoje po 1932 m., vyks gruodžio 2, o po to tuojau įvyks formalus abiejų Vokietijų susijungimas. Piniginis Vokietijų susijungimas jau įvyko. Vakarų Vokietijos markė tapo būsimos suvienytos Vokietijos piniginiu vienetu. Tuoj pat Rytų Vokietijoje bus įvairių prekių. Atrodo, kad DM, kaip anksčiau amerikeitiškas doleris pasidarys Europos valiuta, o anglų kalba — Europietiška kalba. Europos valstybės sutinka, kad Vokietija ateityje bus Europoje dominuojanti ekonominė jėga, o sumažėjus karo grėsmei tarp Rytų ir Vakarų valstybių ji greitai užims vadovaujantį vaidmenį.

Du metai Gorbačiovui?

Dabar Maskvoje vykstančiame komunistų partijos kongrese Gorbačiovas pareiškė, kad jei jo reformos per ateinančius du metus neduos rezultatų, tai vyriausybė turės atsistatydinti. Nėra visiškai aišku, ar jis taip sakydamas galvojo ir apie save, ar tik apie vyriausybės atsakingus ministrus. Komunistų partijos kongrese dominavo taip vadinami konservatoriai, t.y. tie, kurie yra priešingi Gorbačiovo reformoms, o jų vadas yra žemės ūkio ministras Jegor Ligachev, kuris, nors sakosi remiąs Gorbačiovą, priešinasi jo reformoms ir norėtų grįžti prie stalinistinių metodų. Jo kalbą parėmė kongreso dalyvių dauguma ir kėlė jam ovacijas, kai tuo tarpu Gorbačiovo ir Ševernadzės kalbas atstovai priėmė be entuziazmo. Gorbačiovas savo kalboje paminėjo, kad yra nesąmonė, kai kraštas yra tokioje didelėje ūkinėje krizėje, milžiniškas sumas eikvoti ginklavimuisi. Šis teiginys nepatiko nei konservatoriams, nei kariškiams...

Laisvės Radijo pabaiga?

Bavarijos Žaliųjų partija ir Socialdemokratai, kurie sudaro Müncheno miesto savivaldybę, reikalauja uždaryti Europos Laisvės Radijo (Radio Free Europe) ir Laisvės Radijo (Radio Liberty) programas transliuojamas į Rytų Europos kraštus, įskaitant ir Lietuvą, nes jos esančios šaltojo karo liekanos. Miesto savivaldybė reikalauja pastatų, kuriuose tos radijo programos yra transliuojamos, nors tie namai buvo amerikeičių pastatyti, bet ant Bavarijos savivaldybei priklausančios žemės. Tos dvi radijo stotys yra aptarnaujamos 1700 tarnautojų ir metinis biudžetas siekia iki 112 mil. svarų (angliškų). Radijo programų Rytų Europos kraštuose klausosi 150 milijonų asmenų.

Scargill — kas jis toks?

Londono dienraščiai paskelbė, kad Arthur Scargill, angliakasių vadas, apkaltinamas „neteisingu pasinaudojimu lėšomis ir pareigų nesilaikymu". Scargill jau nuo seniai vadovauja angliakasių sąjungai ir vadovavo vykstant streikams. Labiausiai pagarsėjo 1984-85 m. streiko metu, kai streikuojantieji susirėmė su policija. Streikas pasibaigė streikuojančiųjų nenaudai. Angliakasių sąjunga suskilo į dvi sąjungas ir Scargill vadovaujama organizacija, dėl skilimo ir anglies kasyklų uždarymo, nustojo 150.000 narių (dabar teturi 50.000 narių!). Streiko metu angliakasiai buvo atsidūrę sunkioje padėtyje, o ypač jų šeimos. Jiem gelbėti kitų kraštų angliakasiai rinko aukas ir dideles pinigų sumas siuntė Britanijos angliakasiams. Sakoma, kad vien Sovietų Sąjungos angliakasiai surinkę siuntė 1 milijoną svarų. Dabar klausiama, kur tie pinigai dingo? Sovietų angliakasių atstovas sako, jeigu tų pinigų angliakasiai negavo, tai jie turi būti grąžinti sovietų angliakasiams.